

3. Дмитрієв Ю. В. Причини виникнення корупційних ризиків у системі державного управління / Ю. В. Дмитрієв // *Інвестиції: практика та досвід*. – 2016. – 4. – С. 92–95.

4. Бугайчук К.Л. Корупційні ризики: поняття, класифікація, методологія оцінки, заходи усунення. матеріали науково-практичної конференції, Львів ЛЬДУВС 2017. ст. 39-40;

Мірошник Микита Миколайович,
*науковий співробітник наукового відділу
супроводження виховання доброчесності та
впровадження передового досвіду у сфері
запобігання корупції Наукового центру
проблем виховання доброчесності та
запобігання корупції у секторі безпеки та
оборони Національного університету
оборони України*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ТА ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Проведений аналіз корупційних ризиків підтвердив, що сфера публічних закупівель є однією з найбільш корупційних. Проведення закупівель завжди гостро обговорювалася широким загалом, і в останній час увага до проблем публічних закупівель тільки зростає. Не в останню чергу така ситуація пов'язана з конкретними недоліками, що ставлять під сумнів прозорість і відсутність корупційного складника в процесі закупівель [1].

Головним завданням України у розрізі протидії корупції у сфері закупівель було створення відкритої та прозорої системи публічних закупівель, у тому числі у секторі безпеки та оборони.

Впровадження системи ProZorro дало змогу суспільству отримати доступ до більшості державних закупівель. Також завдяки функціонуванню систем ProZorro та Dozorro випадки порушень у закупівлях стали більш очевидними для бізнесу та громадськості порівняно з паперовими тендерами, що сприяло зменшенню кількості випадків корупції під час закупівель.

Спостерігалися також спроби порушити й нівелювати антикорупційні досягнення у сфері публічних закупівель. Зокрема, як уряд, так і парламент намагалися внести зміни в законодавство та запровадити локалізацію в публічних закупівлях, що, згідно з дослідженнями експертів, заганає вітчизняну економіку в глухий кут та суперечить міжнародним зобов'язанням України [2].

Система оборонних закупівель являє собою сукупність взаємозв'язків та взаємозалежностей між учасниками процесу закупівель з метою задоволення суспільних потреб, у вигляді забезпечення належного рівня безпеки та оборони, через надання та розподіл суспільних благ, а також регулювання економічної діяльності держави в сфері оборони” [3]. Також слід звернути увагу на те, що система нормативно-правового забезпечення оборонних закупівель регламентує усі етапи процесу оборонних закупівель, а саме: прогнозування та планування обсягів закупівель;

регламентація та проведення закупівельних процедур;
формування та виконання державного контракту;
контроль за здійсненням закупівельних процедур [4].

Згідно пункту 1 статті 15 Закону України “Про національну безпеку України” Міністерство оборони України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань національної безпеки у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період.

Міністерство оборони України є головним замовником в системі оборонних закупівель, згідно пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 363 “Питання оборонних закупівель” [5]. Також замовниками у сфері оборони визначені: Міністерство внутрішніх справ, Міністерство економіки, Міністерство оборони, Міністерство юстиції, Державну службу з надзвичайних ситуацій, Службу безпеки, Службу зовнішньої розвідки, Державне космічне агентство, Адміністрацію Державної прикордонної служби, Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Головне управління розвідки Міністерства оборони, Управління державної охорони, Національне антикорупційне бюро, Національну гвардію, Національну поліцію, Державну спеціальну службу транспорту, Державне бюро розслідувань, Державну судову адміністрацію, Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості.

Список використаних джерел

1. Альциванович О. В. Теоретико-категоріальний аналіз поняття публічних закупівель та корупційних ризиків при їх здійсненні в Україні / О. В. Альциванович, Я. Ю. Цимбаленко // Аспекти публічного управління. – 2018. – Т. 6. – № 9. – С. 92-103.

2. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

3. Голота О. П. Система державних оборонних закупівель України: теоретичний аспект. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/4_2020/74.pdf.

4. Голота О. П. Нормативно-правове забезпечення як підсистема організаційно-економічного механізму функціонування системи державних оборонних закупівель. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/69.pdf.

5. Питання оборонних закупівель: постанова Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2021-%D0%BF#Text>.

Науменко Сергій Геннадійович,

доцент кафедри економіко-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор філософії в галузі права

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

В процесі європейської інтеграції України, особливо актуальним стає питання запобігання корупції у фінансовому секторі країни, зокрема в системі центрального банку нашої країни – Національного банку України.

Банківське галузеве законодавство України постійно адаптується та гармонізується з нормативно-правовим регулюванням ЄС, в тому числі з його антикорупційними положеннями.

3 травня 2023 року Європейська Комісія та Високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки прийняли *Спільне Комюніке* щодо корупції, у якому викладаються актуальні дії ЄС щодо боротьби з корупцією та встановлюється план подальших дій. Антикорупційні заходи включають створення *мережі ЄС проти корупції*, метою якої є сприяння співпраці країн-членів, визначення тенденцій та максимізація впливу та узгодженості європейських зусиль із запобігання та боротьби з корупцією з метою створення більш ефективної антикорупційної політики. До протидії корупції залучені всі інституції ЄС, зокрема і Центральний Банк ЄС.

Європейські дослідники, в тому числі з організації Transparency International, констатують наявність корупційних ризиків в діяльності центральних банків (далі – ЦБ). Це пов'язано з тим, що ЦБ відіграють ключову роль в економічному житті і громадська довіра є критично